

VOORSTELLEN TER ADVISERING	
Investeringskrediet deelgebieden Aa-dal Noord	
Commissie Watersysteem en Waterveiligheid	ADVIES: De commissie adviseert positief. Het agendapunt als hamerstuk te agenderen voor de AB-vergadering van 21 februari 2025. De heer J. Keijzers is inspreker bij dit agendapunt. De fractie Water Natuurlijk geeft aan dat bij Keldonk grondwaterafhankelijke natuur aanwezig is en geeft mee dat het van belang is dat er gesproken wordt met de natuurbeheerders daar. Antwoord DB: Portefeuillehouder Van Dijk geeft aan de gebruikelijke stakeholders en/of de ‘usual suspects’ te hebben gesproken. Hij probeert dit op een zo efficiënt mogelijke manier te organiseren. Anderen zal hij ook te woord staan als zij zich bij hem melden of als hij daarover getipt wordt. De fractie CDA merkt op dat in geval van Aa-dal zuid het flink nat is geworden en vraagt in hoeverre de nieuwe inzichten van toepassing zijn op wat er al gemaakt is. Antwoord DB: Portefeuillehouder Van Dijk zegt dat in Aa-dal Zuid een analyse is gemaakt en dat de informatie uit de analyse nu toegepast wordt op de modulering van Aa-dal Noord. Echter, de ervaring is dat de praktijk nooit het model is en omgekeerd. In Aa-dal Zuid zijn een aantal knelpunten geïdentificeerd en naar verwachting kan daar op korte termijn iets aan gedaan worden. En dan wordt daar in het AB op teruggekomen. De fractie VVD heeft schriftelijke vragen ingediend: Pagina 2 van de adviesnota, er wordt gesproken over het risico van meekoppelkansen: kan de portefeuillehouder nader toelichten in hoeverre er al meekoppelkansen zijn besproken en al dan niet toe- of afgewezen? Met betrekking tot afwijzingen: indien een kans wordt afgewezen, hoe zorgt het waterschap er daarna voor dat deze mensen wel ‘binnen de boot blijven’? Simpel gezegd: Hoe wordt omgegaan met tegenstrijdige belangen tussen waterschapsdoelen en initiatieven van derden? Antwoord DB: Met verschillende partijen, bijvoorbeeld de gemeente en ZLTO, zijn al diverse meekoppelkansen besproken. Daarbij zijn nog geen meekoppelkansen toe- of afgewezen. In het nog komende gebiedsproces wordt uitgebreid geïnventariseerd wat de wensen zijn van de partijen en op welke manier deze kunnen worden meegenomen in het ontwerp/project. Er zal steeds een zorgvuldige afweging worden gemaakt tussen de verschillende opgaven en ingebrachte meekoppelkansen/wensen. Deze afweging zal door het waterschap worden vastgelegd en daar waar nodig en gewenst met stakeholders en anderen worden gedeeld.
Vismigratie Gewande	
Commissie Watersysteem en Waterveiligheid	ADVIES: De commissie adviseert positief. Het agendapunt als bespreekstuk te agenderen voor de AB-vergadering van 21 februari 2025. De fractie Water Natuurlijk roept op om de keuze voor vertical-slot vispassage opnieuw in overweging te nemen. De fractie Water Natuurlijk is van mening dat een vertical-slot passage maar een dure betonnen bak is zonder ecologische waarde terwijl voor een bekkenpassage gekozen kan worden, wat goedkoper is en waar een geheel eigen macrofaunasyteem in kan overleven vanwege de natuurlijke omstandigheden. Tevens verzoekt de fractie Water Natuurlijk om in de tabel met afwegingen een kolom criterium uitval toe te voegen. Antwoord DB: Portefeuillehouder De Groot licht toe dat er een aantal afwegingen waren in de keuze tussen bekkenpassage en vertical-slot passage. Nog belangrijker dan het doorkruisen van een kering zijn de wisselende peilverschillen aan twee kanten van de kering die opvangen moet kunnen worden met de betreffende vispassage. Tevens is er gekeken naar de gebruikswaarde van vispassage. Na diverse overwegingen heeft functionaliteit het gewonnen van de zichtbaarheid en de landschappelijke inpassing. Wel is er een voornemen om in de vertical-slot passage zichtbaarheid, recreatief en inventief voldoende te betrekken bij het educatieve en recreatieve karakter van het gemaal. Portefeuillehouder De Groot zegt toe om de opmerking over criterium uitval bij de organisatie terug te leggen en via het adviseringsoverzicht terug te komen op de afweging in de keuze voor vertical-slot vs. bekkenpassage, op een drietal onderdelen aan te vullen (inclusief de ecologische betekenis van beide systemen): 1. De keuze voor robuustheid in relatie tot het wel of niet spelen met het waterpeil wat in de richting van Den Bosch van belang is. 2. De vormgeving van de belevingswaarde van het verticaal slot passage. 3. Beantwoording van vraag van de fractie Partij voor de Dieren of het dichtzetten van de vertical-slot anders is dan bij bekkervispassage bij Crèvecoeur. <i>Criterium ‘uitval’</i> Tijdens de commissievergadering watersysteem & waterveiligheid van 30 januari 2024 wordt benoemd dat de vertical-slot passage gevoelig is voor ‘uitval’. De vertical-slot vispassage is in complexe situaties bij het doorkruisen van gemalen en sluizen echter een veel benutte oplossing welke juist bewezen effectief is. Ten aanzien van storingsgevoeligheid en daarmee ‘uitval’ of (tijdelijk) niet functioneren van de vispassage als gevolg hiervan is navraag gedaan bij zowel de externe specialist als bij onze eigen beheerder bij de vertical-slot vispassage bij gemaal van Sasse. Het beeld zoals in de commissie beschreven wordt niet herkend. Ook bij gemaal van Sasse wordt het functioneren van de vispassage als heel positief bestempeld en levert de praktijk (te denken aan storingen) geen bijzonderheden op die leiden tot ‘uitval’ van de vispassage. Overigens is ook de bekkenpassage een veelal goed functionerende oplossing. De locatie specifieke omstandigheden bij Gewande en met name de grillige afvoeren van de Roode Wetering maken echter dat het uitdagender is om de bekkenpassage op deze locatie goed te laten functioneren. Dit wordt veroorzaakt doordat het inregelen van de dubbele inlaat aan bovenstroomse zijde in de praktijk regelmatig aanpassing vereist en daarmee ook een goed ontwerp uitdagender is. Voor het extra criterium uitval zal de bekkenpassage bij Gewande dus zeker niet hoger scoren dan de vertical-slot vispassage.

Robuustheid waterpeil

In de commissie wordt de vraag gesteld of er vanuit het watersysteem van Den Bosch een peilopzet mogelijk is van enkele centimeters richting de Roode Wetering om zodoende de vispassage langer te kunnen laten functioneren. Technisch zou dit misschien mogelijk zijn omdat de Nieuwe Vliet, gevoed vanuit watersysteem Den Bosch, afwatert richting de Roode Wetering. (Water stroomt dus ook niet vanuit Gewande/Nieuwe Vliet richting de Bossche polder). Er zijn enkele factoren/redenen waarom extra voeding vanuit de Nieuwe Vliet slechts beperkt iets toevoegt.

- In verkenning en voorverkenning is rekening gehouden met klimaatscenario's en is ook gekeken naar de verschillende jaren (historie) waarbij 2018 als zeer droog jaar interessant is. Zelfs in het jaar 2018 is er in 100% van de tijd water over de klep gegaan bij Gewande. De verwachting is dat droge perioden relatief weinig invloed zullen hebben op het functioneren van de vispassage. Ook het huidige peilbesluit draagt hieraan bij. De vispassage kan anticiperen op deze fluctuaties. Daarnaast wordt het systeem van de Roode Wetering gevoed vanuit de Maas. Pas wanneer er vanuit de Maas onvoldoende kan worden ingelaten in de polder (nog niet eerder voorgekomen) zou uitzakken van het peil van de Roode Wetering de noodzaak om extra in te laten via andere systemen noodzakelijk maken. De vraag is of we als waterschap tijdens dergelijk extreme droge perioden (die in de toekomst niet uit te sluiten zijn) de vispassage willen laten functioneren. Dit vergt een afweging waarbij bijvoorbeeld ook naar water conservering moet worden gekeken.
- In samenhang met punt I is het goed om te vermelden dat het grootste deel van het water bij Gewande niet vanuit de Nieuwe Vliet maar vanuit de andere systemen (Hoefgraaf, Hertogswetering en Roode Wetering via Lithse Polder). Met peilopzet van de Nieuwe Vliet kan vooral water worden vastgehouden voor de Nieuwe Vliet met stuw 102BF5. Peilopzet vanuit de Nieuwe Vliet is daarmee niet het meest effectief.

Ecologische en landschappelijke meerwaarde vispassage

De ecologische meerwaarde van de bekkervispassage is inderdaad groter dan die van de vertical-slot vispassage. De bekkervispassage heeft een natuurlijker ontwerp en biedt inderdaad ecologische meerwaarde voor andere soortgroepen dan vissen (bv. planten of macrofauna). In de afwegingsnotitie is ook aangegeven dat de bekkens van een bekkenpassage ruimte bieden voor watergebonden vegetatie en extra schuilmogelijkheden bieden voor vissen. Bij het criterium 'ecologische meerwaarde' is in de afwegingsnotitie vooral gekeken naar functionaliteit voor vissen én de mate waarin een vispassage hydraulisch geschikt is voor vissen om deze te gebruiken (lokstroom, stroomsnelheid etc.). De meerwaarde voor andere soortgroepen is niet meegewogen anders dan dat benoemd is dat de bekkens extra ruimte opleveren voor waterplanten/ecologie.

Doordat de vispassage relatief laag/diep in het landschap komt te liggen (poldersysteem) zal een bekkervispassage op deze locatie een ander beeld hebben dan bijvoorbeeld de bekkervispassage bij Crèvecœur. Vanuit de provincie is door de landschapsarchitect/cultuurhistoricus aangegeven dat een bekkenpassage met haar meer natuurlijke karakter bij het 'kunstmatige gecreëerde systeem' minder passend is. Vanuit worden de suggestie gedaan om het landschap en watersysteem meer beleefbaar én begrijpbaar (educatieve waarde toevoegen) te maken bv. via een ommetje waarbij bezoekers diverse locaties van het complexe watersysteem ter hoogte van Gewande kunnen zien/bezoeken.

Dichtzetten van de vertical-slot anders dan bij bekkervispassage bij Crèvecœur?

Nee, dat is voor de vertical-slot bij Gewande niet anders dan bij de bekkervispassage. De vispassage zal ook bij Gewande dicht kunnen bij lage waterstanden of hoge waterstanden van de Maas. Het kunnen dichtzetten van de vispassage is zelfs een harde eis die voortkomt uit waterveiligheid. Bij hoogwatersituaties (vanaf punt dat waterpeil Maas 10 cm lager is dan de Roode Wetering) slaan de pompen aan en zal ook de vispassage niet kunnen functioneren. Ook bij Lage waterstanden in de Roode Wetering (feitelijk situaties waarbij niet langer aan peilbesluit kan worden voldaan) kan de vispassage vanuit bv. oogpunt waterconservering worden dichtgezet. Het kunnen dichtzetten of de mate waarin een vispassage kan worden dichtgezet voor extreme omstandigheden is niet onderscheidend voor de diverse varianten omdat het een harde eis is.

Ten aanzien van het grote gedeelte dat Aa en Maas betaalt en de bijdragen vanuit Rijkswaterstaat en de provincie, denkt de **fractie PvdA** dat dit soort grote bedragen evenredig verdeeld zou moet worden over alle partijen. De **fractie 50PLUS** leest dat er een gesprek is met de provincie met als uitgangspunt een gelijkwaardig financiële bijdrage van 1/3^e van de huidige kostenraming en vraagt of de gesprekken met de provincie gaan over het restant en wat de stand van zaken hierin is. De **fractie BBB** vraagt waarom er om een krediet gevraagd wordt van €6.2 miljoen terwijl er €1.6 miljoen bijdrage is van Rijkswaterstaat en de provincie. Tevens vraagt de **fractie BBB** naar de participatie door RWS en de provincie, diens financiering toetsende en adviserende rol en of er risico's voorzien worden.

Antwoord DB: Portefeuillehouder De Groot legt uit dat het gebruik is om het totale bedrag aan te vragen en daarbij aan te geven welke bijdragen reeds toegekend zijn. Voor de andere bijdragen blijven we ons best doen, echter mogen we het pas opnemen als dat ook echt toegekend is. Ten aanzien van de subsidiabele kosten zegt portefeuillehouder De Groot toe te willen kijken of een evenredig aandeel waterschap – provincie – Rijkswaterschap (elk 1/3^e deel) mogelijk is en in het gesprek te gaan kijken naar waar de bijdragen vandaan gehaald kunnen worden.

*De **fractie VVD** heeft de volgende schriftelijke vragen ingediend:*

- **Vergunningen: Hoe reëel is de kans op vergunningverlening? Indien het niet lukt om de vergunningen te realiseren dan wordt er overgegaan op een andere oplossing. |**
Antwoord DB: Er is geen onderscheid in de mate waarin de varianten bekkenpassage dan wel vertical slot vispassage wel of niet vergunbaar zijn. Beide varianten, dat geldt overigens ook voor de Vislift en zelfs voor de Hybride variant, zijn vanuit zowel waterschap als Rijkswaterstaat (tbv ingrepen buitendijks aan Maaszijde) als vergunbaar gekwalificeerd. Maw de verwachting is niet dat de keuze voor de variant invloed heeft op de vergunbaarheid. Zou de vertical slot niet vergunbaar zijn dan zou dat voor de bekkenpassage niet anders zijn. Het vergunningstraject zal via een Projectbesluit moeten plaatsvinden omdat er sprake is van een dijkdoorkruising.
- **Heeft deze oplossing gevolgen voor de waterveiligheid? Tekstuele/visuele opmerking: bij 4.1 staat in de bijlage wellicht een kleurenfout (Kamers rood in de legenda, maar oranje in het plaatje).**
Antwoord DB: Vanuit waterveiligheid is er eveneens geen onderscheid tussen de bekkervispassage en de vertical slot. Beide oplossingen zijn veilig te realiseren en bovendien kunnen en moeten de vispassages afsluitbaar zijn. De oplossingen scoren ook hoger dan de vislift welke aanvullende maatregelen vergt om deze veilig te maken. Er zijn twee detailrapporten opgesteld over waterveiligheid waarin is ingegaan op de volgende zaken:
 - Beschouwing Waterveiligheid – hierin wordt ingegaan op het veiligheidskader voor waterkeringen (voor kunstwerken en taakstellende faalkanseisen), de invulling van waterveiligheid en beheer

	– Verhaal van de Kering – gaat in op ‘Betrouwbaarheid Sluiting’ van de kering voor de nieuw te realiseren dijkdoorkruising die wordt gemaakt voor vismigratie Gewande. De verwachting is dat de vismigratievoorziening twee- tot driemaal per jaar moet sluiten vanwege hoogwaterveiligheid. In de planuitwerkingsfase zullen de beschreven veiligheidskaders telkens als uitgangspunt dan wel ‘systeemeis’ worden meegenomen alvorens een volgende stap kan worden gezet.																																																								
Zienswijze Concept Kadernota 2026 Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC)																																																									
Commissie Algemene- en Financiële zaken	ADVIES: De commissie adviseert positief. Het agendapunt als hamerstuk te agenderen voor de AB-vergadering van 21 februari 2025. De fractie BBB vraagt hoe BHIC het indexeringspercentage bepaalt? Antwoord DB: Verwezen wordt naar pagina 5 en 6 van de Kadernota BHIC: Indexering voor loon-en prijsontwikkeling Bij het opstellen van de begroting wordt steeds uitgegaan van een voorlopig indexeringspercentage voor loon- en prijsontwikkeling. Dit voorlopig percentage wordt in de komende begroting (2026) gecorrigeerd aan de hand van het vastgestelde indexeringspercentage van het lopende jaar (2024). Deze systematiek werkt goed en is herkenbaar, omdat aansluiting wordt gezocht met het indexeringssysteem van gemeenten. Voor deze kadernota is dat de septembercirculaire gemeentefonds 2024. In deze circulaire worden gemeenten gefaciliteerd bij het omgaan met loon- en prijsontwikkelingen. Daartoe is een tabel van het CPB opgenomen. De tabel bevat een aantal loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt voor de overheidssector. De cijfers zijn ontleend aan de meest recente publicaties van het CPB. De indexering in begroting 2024 bedroeg 3,4%, op het moment van opstelling van die begroting een realistisch percentage. De werkelijke percentages in de laatste septembercirculaire liggen hoger, wat tot een correctie leidt van 1,5% in 2026. Samen met de indexering van 2026 van 3,1% betekent dit voor de begroting 2026 een indexeringspercentage van 4,6%. Toelichting berekening indexering Voor de loonontwikkeling houden we rekening met de percentages die genoemd worden bij “Loonvoet sector overheid” in de septembercirculaire gemeentefonds. Voor de prijsontwikkeling hanteren we de percentages die bij “Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc)” genoemd worden. Vervolgens wordt de laatst vastgestelde begroting (2025) aangehouden voor de verhouding “Loonontwikkeling – Prijsontwikkeling”. Septembercirculaire gemeentefonds 2024: Tabel 4.2.2 Prijsindexen CPB* MEV 2025 en CEP 2024** <table><tr><th>mutaties per jaar in %</th><th>2024</th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029***</th></tr><tr><td>Prijs bruto binnenlands product (pbbp)</td><td>4,0</td><td>2,7</td><td>2,6</td><td>2,6</td><td>2,5</td><td>2,5</td></tr><tr><td>Prijs nationale bestedingen (pnbb)</td><td>3,3</td><td>2,6</td><td>2,6</td><td>2,6</td><td>2,5</td><td>2,5</td></tr><tr><td>Nationale consumentenprijsindex (cpi)</td><td>2,9</td><td>3,4</td><td>2,4</td><td>2,3</td><td>2,3</td><td>2,3</td></tr><tr><td>Loonvoet sector overheid</td><td>6,4</td><td>4,7</td><td>3,8</td><td>4,8</td><td>4,0</td><td>4,0</td></tr><tr><td>Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers</td><td>5,6</td><td>4,8</td><td>3,4</td><td>4,3</td><td>3,9</td><td>3,9</td></tr><tr><td>Prijs bruto overheidsinvesteringen (iboi)</td><td>3,0</td><td>2,3</td><td>2,2</td><td>2,1</td><td>2,1</td><td>2,1</td></tr><tr><td>Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc)</td><td>2,9</td><td>2,7</td><td>2,2</td><td>2,2</td><td>2,2</td><td>2,2</td></tr></table> * toelichting: verduidelijking bij de kerngegevens is te vinden op: https://www.cpb.nl/artikel/toelichting-bij-kerngegevens-tabel ** 2025 is op basis van de MEV 2025, 2024 en 2026 - 2028 is op basis van de CEP 2024 *** cijfers 2028 zijn doorgetrokken naar 2029	mutaties per jaar in %	2024	2025	2026	2027	2028	2029***	Prijs bruto binnenlands product (pbbp)	4,0	2,7	2,6	2,6	2,5	2,5	Prijs nationale bestedingen (pnbb)	3,3	2,6	2,6	2,6	2,5	2,5	Nationale consumentenprijsindex (cpi)	2,9	3,4	2,4	2,3	2,3	2,3	Loonvoet sector overheid	6,4	4,7	3,8	4,8	4,0	4,0	Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers	5,6	4,8	3,4	4,3	3,9	3,9	Prijs bruto overheidsinvesteringen (iboi)	3,0	2,3	2,2	2,1	2,1	2,1	Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc)	2,9	2,7	2,2	2,2	2,2	2,2
mutaties per jaar in %	2024	2025	2026	2027	2028	2029***																																																			
Prijs bruto binnenlands product (pbbp)	4,0	2,7	2,6	2,6	2,5	2,5																																																			
Prijs nationale bestedingen (pnbb)	3,3	2,6	2,6	2,6	2,5	2,5																																																			
Nationale consumentenprijsindex (cpi)	2,9	3,4	2,4	2,3	2,3	2,3																																																			
Loonvoet sector overheid	6,4	4,7	3,8	4,8	4,0	4,0																																																			
Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers	5,6	4,8	3,4	4,3	3,9	3,9																																																			
Prijs bruto overheidsinvesteringen (iboi)	3,0	2,3	2,2	2,1	2,1	2,1																																																			
Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc)	2,9	2,7	2,2	2,2	2,2	2,2																																																			

Recapitulatie berekening indexpercentage Gemeenten en Waterschappen 2026				
op basis van september circulaire gemeentefonds 2024				
Berekening indexpercentage 2026			3,1%	
Correctie index 2024 te verwerken bij begroting 2026			1,5%	
			4,6%	
Berekening indexpercentage 2026 (zie septembercirculaire gemeentefonds 2024)				
	Gemid- delde vóór weging 2026	Weging o.b.v. Begroting 2026	Gemid- delde ná weging 2025	Begroting
Loonvoet sector overheid	3,8%	0,58	2,2%	€ 4.185.800
Prijs overheidsconsumptie (imoc)	2,2%	0,42	0,9%	€ 2.995.500
		1,00	3,1%	€ 7.181.300
Correctie berekening indexpercentage 2024 (zie septembercirculaire gemeenten 2024)				
	Gemid- delde vóór weging 2024	Weging o.b.v. Begroting 2024	Gemid- delde ná weging 2024	Begroting
Loonvoet sector overheid	6,4%	0,58	3,7%	€ 3.772.500
Prijs overheidsconsumptie (imoc)	2,9%	0,42	1,2%	€ 2.721.700
		1,00	4,9%	€ 6.494.200
			Voorlopige index in begroting 2024	3,4%
			Correctie index 2024 te verwerken bij begroting 2026	1,5%

De **fractie BBB** vraagt of er alternatieve scenario's overwogen zijn met lagere percentages?

Antwoord DB: Nee, er is niet specifiek over gesproken. Uitgangspunt is een bestendig beleid en van de ramingen zoals door experts van CPB worden aangegeven.

Geactualiseerde begroting 2025 en ontwerpbegroting 2026 het Waterschapshuis (hWh)

Commissie Algemene- en Financiële zaken **ADVIES:** De commissie adviseert positief. Het agendapunt als **hamerstuk** te agenderen voor de AB-vergadering van 21 februari 2025.

PRESENTATIES

Presentatie toelichting maaionderhoud

Commissie Watersysteem en Waterveiligheid

Hiervan wordt kennisgenomen.

De presentatie zijn opnieuw toegevoegd aan de vergaderstukken. Niet alle sheets waren goed leesbaar.

Inzake onkruiddruk laat portefeuillehouder Van Dijk weten dat er drie onderzoeken zijn die onderbouwen dat de ‘onderhoudswolken’ uit de werkzaamheden van het waterschap minimaal effect hebben op onkruiddruk. Wel zijn er twee uitzonderingen in het werkgebied:

- Bij Leigraaf vanwege en heel smal werkpad, er zijn reeds afspraken gemaakt met de aanliggende eigenaren.
- Portefeuillehouder Van Dijk komt nog terug op de tweede uitzondering.

De drie onderzoeken zijn toegevoegd aan de vergaderstukken:

- Aa en Maas onderzoek, Kansrijke maatregelen om slootmaaisel te verwerken pilotgebied Hooge Raam
- STOWA onderzoek, Bodemverbeterende eigenschappen van sloot- en oevermaaisel op landbouwgronden, vanaf pagina 11.
- Daarnaast is in de LERM proef die we hebben uitgevoerd ook gekeken naar verspreiding van onkruiden. Op pagina 29 en 30 van bijgevoegd rapport zijn de conclusies opgenomen van de het onderzoek naar verspreiding van onkruiden.

ADVISERINGSOVERZICHT COMMISSIES 30 JANUARI 2025 EN REACTIE DAGELIJKS BESTUUR

	De fractie Water Natuurlijk heeft recent signalen vanuit ingelanden ontvangen dat er niet altijd goed gecommuniceerd wordt tussen gemeente en waterschap als er een nieuwe aannemer aan het werk gaat. Antwoord DB: Portefeuillehouder Van Dijk neemt deze opmerking mee.
Presentatie Bedrijfs Bodem en Waterplan (BBPW)	
Commissie Watersysteem en Waterveiligheid	Hiervan wordt kennisgenomen.
Presentatie Addendum Regionaal Water en Bodemprogramma (RWP) 2022-2027	
Commissie Watersysteem en Waterveiligheid	Hiervan wordt kennisgenomen. De fractie CDA geeft ter overweging mee om te bekijken of er een zienswijze ingediend moet worden. Antwoord DB: Portefeuillehouder Van Dijk denkt dat timing van belang is en geeft aan de discussie af te willen wachten. Dan kan een inschatting gemaakt worden.
Presentatie Update Routekaart Energie Klimaat en Circulair (EKC)	
Commissie Waterketen en Duurzaamheid	Hiervan wordt kennisgenomen. Volgens het bob-model vindt er een eerste beeldvorming plaats. De suggesties/opmerkingen worden verwerkt voor respectievelijk oordeelsvorming en besluitvorming door het AB.
Informatienota en presentatie Netcongestie	
Commissie Waterketen en Duurzaamheid	Hiervan wordt kennisgenomen.

STUKKEN TER BESPREKING

Memo van antwoord Maashorst investeringskrediet uitvoering waterconserveringsmaatregelen en voorbereiding beekherstel Ven- en Palmvenloop	
Commissie Watersysteem en Waterveiligheid	Vanwege tijdgebrek is dit agendapunt niet behandeld. Afsproken wordt om dit memo te betrekken in de door portefeuillehouder De Groot toegezegde terugkoppeling/mededeling rondom de situatie Zevenhuis.
Presentatie over Weerbeeld 2024	
Commissie Watersysteem en Waterveiligheid	De presentatie over het weerbeeld 2024 is gehouden in het AB van 13 december. Een aantal fracties hadden daarop een aantal vragen. Voorgesteld was om de discussie voort te zetten in de commissie Watersysteem en Waterveiligheid van 30 januari 2025 en daar de vragen van de fracties in behandeling te nemen. Vanwege tijdgebrek is dit agendapunt niet behandeld. De fracties worden verzocht om hun vragen schriftelijk in te dienen. De fractie CDA heeft de volgende schriftelijke vragen ingediend: In scheet nr 18 zie je dat we afgelopen jaar een aantal keer een T100 situatie hebben overschreden. Hebben we deze nieuwe realiteit al meegenomen in de systeem berekeningen voor nog te realiseren projecten? Hebben we deze waarden ook al eens doorberekend voor al uitgevoerde projecten en passen de nieuwe waarden in deze projecten? Indien de nieuwe waarden niet passen wat voor effecten mogen we dan verwachten? Antwoord DB: Sheet 18 laat de afvoer zien van de Aa in Den Bosch. Daar is eenmaal een afvoerpiek geweest die bij een T100 afvoer hoort. Het geeft vooral aan dat de piekafvoer op dat meetpunt zeer hoog is geweest en het een extreme situatie was. Bij projecten doen we een zogenaamde robuustheidsanalyse waarbij afvoeren worden meenemen die extremer zijn dan een afvoer die bij een T100 hoort. Daarnaast toetsen we iedere 5 jaar het watersysteem aan de NBW-normen. Komen uit die toetsing knelpunten naar voren waarbij de normen worden overschreden dan worden deze knelpunten na een nadere grondige analyse aangepakt. Reeds uitgevoerde projecten zijn onderdeel van de toetsing.

STUKKEN TER OPINIËRENDE BESPREKING

Dierenwelzijn bij Aa en Maas	
Commissie Watersysteem en Waterveiligheid	De fractie Partij voor de Dieren heeft een schriftelijke reactie op de nota gedeeld met het AB. Vanwege tijdgebrek is dit agendapunt niet behandeld. Dit onderwerp wordt opnieuw geagendeerd voor de volgende commissievergadering. Portefeuillehouder Van Dijk zegt toe om de schriftelijke reactie van de fractie Partij voor de Dieren te bestuderen en daar in de commissie op terug te komen.

STUKKEN TER KENNISNAME

Informatienota Strafrechtelijk onderzoek rwzi Den Bosch	
Commissie Algemene- en Financiële zaken	Hiervan wordt kennisgenomen.

Adviesrapport UvW inzake benoemingsprocedure voorzitters waterschappen	
Commissie Algemene- en Financiële zaken	Hiervan wordt kennisgenomen. De fractie BBB heeft de volgende vragen c.q. opmerkingen bij het adviesrapport. 1. Hoe wordt gewaarborgd dat de CvdK een adviserende rol behoudt en niet te veel invloed krijgt op de uiteindelijke benoeming? 2. Op welke manier worden de ervaringen uit eerdere benoemingsprocedures meegenomen in de voorgestelde wijzigingen? 3. Zijn er scenario's waarin de voorgestelde wijzigingen alsnog een aanpassing van de Waterschapswet vereisen? 4. Hoe wordt voorkomen dat de extra stappen in de procedure leiden tot langere doorlooptijden? 5. Op welke manier worden de vertrouwelijkheid en privacy van kandidaten gewaarborgd, met name bij de inzet van externe selectiecommissies? 6. Wordt er bij de evaluatie van de nieuwe procedure rekening gehouden met de ervaringen van waterschapsbesturen? Antwoord DB: Voor de beantwoording van deze vragen heeft het Dagelijks Bestuur contact gezocht met de Unie van Waterschappen die daarop de volgende reactie heeft gegeven. 1. Het advies ziet toe op een sterkere rol van de CdK. Het uitgangspunt daarbij is dat de CdK zijn/haar ervaring en de blik van buiten inbrengt en daarmee meerwaarde creëert voor de procedure. Het vastleggen van bevoegdheden past daar minder bij. Daarnaast wordt wet- en regelgeving niet aangepast en wordt daardoor ook niet vastgelegd hoe ver de rol van de CdK gaat. 2. In het adviesrapport zijn alle eerdere ervaringen meegenomen. Vooral t.a.v. de kwetsbaarheden in de procedure. Zoals hiervoor aangegeven, helpt een blik van buiten ook de algemene besturen/vertrouwenscommissie om de procedure zo zorgvuldig mogelijk te doorlopen. 3. In het adviesrapport zijn op dit moment geen aanpassingen opgenomen die aanpassing van de Waterschapswet vereisen. Dat was ook één van de randvoorwaarden die de minister van I&W aan het onderzoek heeft gesteld. 4. Betrokkenheid van andere personen dan tot nu toe, kan ertoe leiden dat de doorlooptijden iets langer worden maar het kan ook betekenen dat bepaalde andere stappen in het proces misschien juist daardoor weer sneller kunnen worden doorlopen. 5. Er is meestal een commissie uit het algemeen bestuur die de werving, selectie en voordracht uitvoert. Daar komt nu één persoon bij, te weten de CdK. 6. Het is opportuun om aan te nemen dat bij de evaluatie van de nieuwe procedure ook de ervaringen van de waterschapsbesturen worden meegenomen. Dat proberen we nu ook te doen door op te halen wat de algemeen besturen van het adviesrapport vinden.
RONDVRAAG	
Commissie Watersysteem en Waterveiligheid	Inzake de gerechtelijke uitspraak over intern salderen vraagt de fractie PvdA welke consequenties dit heeft voor Aa en Maas en of dit per project aangegeven kan worden. Antwoord DB: De fractie BBB heeft recent soortgelijke vragen op grond van artikel 44 Reglement van Orde AB gesteld. We zijn nog bezig met beantwoording van deze vragen. Zodra de beantwoording definitief is, zullen wij het AB hierover informeren. De fractie BBB is getipt dat er bij de Vlier in Deurne een gang door het bos gegraven wordt en dat het niet helemaal goed verloopt. Antwoord DB: In het project NVO De Vlier heeft Aa en Maas de doelstelling om meer stromingsvariatie en beschaduwing te creëren om de waterkwaliteit te verbeteren en de KRW doelen te halen. De Vlier stroomt langs bebost gebied en in dit gebied waren enkele oude meanders gelegen welke niet meestroomden en dichtgeslibt waren. Door deze meanders te verlengen en te verbinden met De Vlier ontstaat er een bosbeek die voldoet aan de KRW doelen, we houden De Vlier intact zodat er voldoende afvoercapaciteit is bij hoge waterstanden en één meander dient tevens als vispassage. Bij de overige stuwen wordt een vislift geplaatst. De meanders stromen door bebost gebied en we hebben te maken met een zandige bodem. De oevers van de beek zullen wat gaan uitspoelen o.a. vanwege de verschillende stroomsnelheden in de bosbeek. Dit is voorzien in het ontwerp en er is rekening gehouden met de dimensionering van de meanders zodat dit ook mag gebeuren. Tijdens de werkzaamheden hebben we in de huidige hoofdloop van De Vlier een vaste drempel gemaakt, waarmee we kunnen sturen op het peil in de bosbeek. Bij de werkzaamheden aan de drempel hadden we 3 pompen voorzien. Echter door een piekbui ontstonden er tijdens de werkzaamheden hoge debieten en was de pompcapaciteit die we daar hadden staan niet voldoende. Er is besloten om de nieuwe meander direct in te zetten als afvoerfunctie om de piek mee op te vangen. Hierdoor zijn de oevers van de nieuwe bosbeek uitgespoeld en geeft dit een rommelig beeld. Het project is nog in uitvoering en dit wordt nog bijgewerkt. Er worden stobben en boomstronken in de oevers verwerkt die zullen zorgen voor stromingsvariatie en het vasthouden van de taluds. De komende weken worden op 3 plekken visliften geplaatst en voordes gemaakt t.b.v. het onderhoud. Op de plekken waar we risico op overlast voorzien zoals we nu hebben meegemaakt, gaan we preventief een kleine bypass graven. Dit is in die gevallen een tijdelijke maatregel en deze bypasses worden hersteld aan het einde van het project. Over het maken van de bypasses zijn met de betreffende grondeigenaren, waaronder ook de gemeente Deurne, afspraken gemaakt. Indien er door omstandigheden schade is geleden door één of meerdere aangelanden is het mogelijk deze schade te melden en zullen we er alles aan doen dit netjes te af te handelen. De fractie BBB verwijst naar het verslag van de streekpanel Hertogswetering van 14 november: daar zou door een lid voorgesteld zijn om meer diversiteit te creëren in het gebied Gat van de dam in Lith Ooijen. Het antwoord van het waterschap zou zijn, dat in het voorjaar van 2025 een veldbezoek gepland zal worden met het betreffende lid, de gebiedsbeheerder en een adviseur ecologie. De fractie BBB vraagt wat water te maken heeft met het natuurgebied Gat van de dam en waarom we daar iets mee gaat doen. Daar zijn toch al afspraken over gemaakt? Antwoord DB: de heer De Groot licht toe dat de streekpanel haar eigen agenda mag bepalen. Hij heeft de vraag doorgespeeld aan het streekpanel voor nadere duiding: het Gat van de dam is eigendom van Aa en Maas, het is een stapsteen en onderdeel van de EVZ hertogswetering. Vanwege deze opgave spelen wij in op de vraag van het streekpanellid en bezoeken we in het voorjaar het gebied.

Commissie Waterketen en Duurzaamheid	De fractie CDA vraagt of het DB op de hoogte is van het STOWA rapport over KRW en rwzi's en of het DB hier een visie op kan delen (wat kan het DB met het rapport en hoe kan het rapport geïnterpreteerd worden) en of hier discussie over ingepland kan worden. Antwoord DB: Portefeuillehouder De Zoeten zegt discussie in te plannen voor in de 1e helft van 2025 en de Stowa rapporten 2024-26 en 2024-27 te delen met het AB. Via de volgende link kunt u de rapporten raadplegen: Rapport: https://publicaties.stowa.nl/stowa-ter-info-93/krw-normen-voor-stikstof-en-fosfor-halen-zorg-dat-de-zuiveringsinstallatie-op-orde-is De fractie CDA vraagt of het DB op de hoogte is van de Kamer vragen die gesteld zijn door Lid Dessing (FVD) naar aanleiding van het artikel van Geesje Rotjes “Overheid veroorzaakt negatieve trends in Europese rapportage waterkwaliteit” en wat dit voor ons waterschap kan betekenen. Antwoord DB: Het is bekend dat deze Kamervragen gesteld zijn. Vooralsnog wachten we de antwoorden van de ministers af, omdat zij verantwoordelijk zijn voor de Nederlandse implementatie van de Europese richtlijnen. Zo gauw de antwoorden beschikbaar zijn, zullen we deze delen met het AB en in beeld brengen of en welke consequenties dat heeft voor ons waterschap. Met onze KRW Vervolgstrategie en uitvoeringsprogramma brengen wij in beeld wat wij aanvullend gaan doen om eind 2027 zo dicht mogelijk bij de KRW-doelen te komen. Dit soort artikelen bevestigt het belang van dat uitvoeringsprogramma. De fractie VVD verzoekt de portefeuillehouder opnieuw te rapporteren over hoe het bij de UvW zit met de standaardisering van normen en waarden en meetmethodes tussen de buurlanden België en Duitsland. Antwoord DB: Samenwerken met en aanspreken van buurlanden, bijv om belasting vanuit het buitenland verder terug te dringen, is 1 van de acties uit het Handelingsperspectief KRW van het Maasstroomgebied. Daar hebben provincies (Noord-Brabant en Limburg) en het rijk (I&W) ook een belangrijke rol in. De rol van de UvW hierin is ons op dit moment niet bekend. Daarom zal de portefeuillehouder De Zoeten dit in de betreffende UvW Commissie navragen. De fractie VVD en de fractie BBB verzoeken om voor presentaties voldoende tijd in te plannen. Antwoord DB: Voorzitter Oegema zegt toe de suggestie mee te nemen naar het DB. Aan de andere kant heeft het deels te maken met vergaderdiscipline. In het Thema AB van 24 januari 2025 is gesproken over KRW probleemstoffen en glyfosaat dat in veel influent zit. De fractie BBB vraagt waarom deze stoffen voorkomen in de lijst in de sheets en wil weten hoeveel glyfosaat zit er in, wat wordt er gemeten, is het een KRW stof en wat willen/moeten ermee, van influent naar effluent voor glyfosaat specifiek. Antwoord DB: Glyfosaat is niet opgenomen in de presentatie over het vervolg op de Afvalwaterstrategie, zoals gepresenteerd tijdens het thema AB d.d. 24-1-2025. De stof kwam ter sprake omdat een vraag werd gesteld n.a.v. van een artikel over rwzi's en glyfosaat in effluent. In de sheets van de presentatie tijdens het thema AB zijn wel enkele gewasbeschermingsmiddelen opgenomen met een KRW-norm die mogelijk in effluent kunnen zitten. We onderzoeken momenteel of en in welke mate ze aanwezig zijn in ons effluent. Glyfosaat valt hier niet onder omdat deze stof geen KRW-norm heeft. Het artikel en de tegenreactie vanuit Nederlandse experts zijn hier te vinden: 'Onderzoekers vorming glyfosaat in rwzi's trekken onjuiste conclusies'. Glyfosaat is opgenomen in enkele meetnetten van Aa en Maas: de Brede Screening Maasstroomgebied (1x per 6 jaar, opdrachtgeverschap ligt bij provincies), Landelijk Meetnet Gewasbeschermingsmiddelen en in het meetnet voor de Schone Maaswaterketen (SMWK). Voor de eerste twee meetnetten geldt dat de resultaten te vinden zijn in de bestrijdingsmiddelenatlas. Hieruit blijkt dat glyfosaat nergens in ons beheergebied de beleidsmatige Nederlandse norm van 77 µg/l in oppervlaktewater overschrijdt. De fractie BBB vraagt of Aa en Maas medio maart in Gorinchem deelneemt aan de beurs van Aqua Nederland of voornemens heeft om deel te nemen aan een andere beurs. Bijvoorbeeld de landbouwbeurs om voorlichting te geven over zaken zoals gescheiden rioleringsystemen, om het beter te visualiseren voor de mensen. Antwoord DB: Portefeuillehouder Oegema zegt dat in Stad als Spons een groot deel aan communicatie zit. Dit jaar worden communicatiekeuzes gemaakt en vormgegeven. Hij dankt voor de suggestie. Inzake het laadplein dat in Ooijen gaat komen vraagt de fractie BBB of de inwoners daarin meegenomen worden. Enkel van de gemeente is iets vernomen. Antwoord DB: Portefeuillehouder De Zoeten neemt deze suggestie mee.
---	--